

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Анализ на използваемостта на Портал за отворени данни data.egov.bg

Въведение

Порталът за отворени данни съдържа и предоставя за ползване голямо количество данни – приблизително 10 000 набора, публикувани от близо 500 различни организации.

Наличието на голям брой разнородни данни, публикувани от различни организации предполага сравнително широка аудитория с различни дигитални умения и различни сценарии за използването на Портала.

Потребителското изживяване е функция на всички елементи на портала – интерфейс, функционалност, данни. Доставянето на добро потребителско изживяване е важно защото подобрява прозрачността на държавното управление и като следствие повишава доверието на гражданите в институциите.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Потребителски профили и сценарии за използването на Портала за отворени данни от страна на потребителите

Познаването на потребителите, техните цели, навици и дигитални умения е ключово за изграждането на максимално използваем уеб сайт, в частност портал.

Спецификата на информацията, предоставяна на Портала за отворени данни предполага няколко основни групи потребители, които в зависимост от задачата, която решават имат различни изисквания към неговата функционалност.

Потребителски профили

Журналисти

Подготовката на журналистически материали по широк кръг теми изисква използването на данни. Журналистите се характеризират с висока мотивация да открият нужните им данни, както и с високо ниво на информираност какви данни от какви източници могат да търсят. Разполагат с добри дигитални умения, а част от тях имат възможност да използват чужда експертиза при обработката и тълкуването на данните. В зависимост от сложността на темата, по която работят нормално е да се наложи да се обработи повече от един набор данни и да се търси връзка между данни от различни набори.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Граждани

Гражданите имат нужда от данни в широк кръг от случаи, напр.:

- ученически/студентски проект;
- научно изследване;
- подкрепяне или оборване на една или друга теза от граждански активисти.

В тази група потребители влизат хора с различни дигитални умения – от слаби до експерти. В зависимост от задачата, която решават мотивацията им също може да е в широки граници.

Част от потребителите в тази група работят, доста често доброволно, по задачи, които са базирани на проследяване на данни за дълъг период от време – за тях е важно публикуваните набори да са консистентни и да може надеждно да се правят връзки, както между отделните издания на един и същи набор от данни, така и между различни набори.

Институции

Институциите са единственият участник, който е и от двете страни на процеса на публикуване на данни. По време на проучванията, свързани с данни, в хода на проекта „Визия за София“, се оказва, че общината освен генератор на данни е и един от най-големите консуматори на данни. Потенциалът за използване на отворени данни от институциите е голям –

Проект: „Отворените данни и гражданското участие: механизми за насърчаване на взаимодействието между администрацията, гражданите и бизнеса“

BG05SFOP001-2.009-0068

НПО Линкс

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

достъпът е възможен без да са необходими бюрократични стъпки – писма, заявления и др. Мотивацията и дигиталните умения варират в широки граници.

Бизнес организации

В бизнес организациите данните се използват, най-общо, по два начина:

- Данните са част от бизнес модела;
- Данните се използват за планиране на бизнеса и оценка на средата, в която е поставен.

Характерно за този тип потребители е, че директно разполагат или могат да си набавят нужната експертиза. Разполагат със средства и висока мотивация – за разлика от институциите бизнес резултатът им зависи от данните.

За тази група потребители надеждните връзки между данните както между отделните издания на един и същи набор от данни, така и между различни набори са от изключителна важност.

Неправителствени организации

Неправителствените организации, работещи с данни, подобно на бизнес организациите и гражданските активисти, се характеризират с висока мотивация. Дигиталните им умения са по-високи от средните и в зависимост от проектите, по които работят, имат възможност за включване на експерти.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Обобщение

Широкият кръг на потребителите на Портала за отворени данни, различните им дигитални умения и мотивацията поставят високи изисквания за неговата използваемост.

Общото между всички групи потребители е, че очакват лесен достъп до данните и конситентност при публикуването им – както във времето, така и по отношение на формата.

Важно е да се отбележи, че недобрата използваемост води до лошо потребителско изживяване, респ. загуба на доверие.

Примерни сценарии за използването на Портала за отворени данни

В зависимост от профила на потребителя, вида на данните и типа на задачата, която се решава са възможни различни сценарии на използването на Портала за отворени данни. Посочените по-долу сценарии не отразяват текущата функционалност на Портала за отворени данни, а са отражение на мисловната нагласа (mindset) на различните групи потребители, поставени в съответния контекст.

В най-общ план решаването на всички задачи се свежда до следните стъпки:

- откриване на необходимия набор от данни;
- сваляне на данните;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- обработка на данните.

Откриване на необходимия набор от данни

В зависимост от експертизата на потребителя по отношение на данните са възможни следните сценарии:

Потребителят знае името на набора данни и/или коя организация е отговорна за публикуването му. В този случай и при наличието на голямо количество данни, потребителят би използвал системата за търсене. Критерият за търсене е името на набора данни или на организацията.

Алтернативен път към данните е използването на таксономията на портала – категории, етикети и др.

Потребителят не знае името на набора данни. В този случай при използването на системата за търсене, критерият би бил името на самите данни – напр. име на колона в таблица.

Алтернативен път към данните е използването на таксономията на портала – категории, етикети и др.

Сваляне на данните

След идентифициране на набора от данни, в зависимост от вида на данните пред потребителя има следните възможности:

- Наборът от данни се представя само с един ресурс за сваляне – напр. състояние на регистър, с не особено сложна структура, към даден момент, статистически данни и др.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- Наборът от данни се представя с повече от един ресурс за сваляне, които отразяват състояние към даден момент – напр. няколко таблици от релационна база данни.
- Наборът от данни се представя с повече от един ресурс за сваляне, всеки от които отразява състояние към различни моменти във времето.
- Наборът от данни се представя като последователност от промени, направени след даден момент – например Търговския регистър.

В зависимост от задачата, която потребителят решава са възможни следните варианти:

- Еднократно сваляне на един или повече ресурса;
- Регулярно сваляне на един или повече ресурса, получени в резултат на обновяването на съответния набор данни. В този случай се предполага, че потребителите са с по-добри дигитални умения и евентуално биха търсили автоматизиране на процеса на сваляне на данните. Например: сваляне на ресурсите, съдържащи описания на промените, направени в Търговския регистър в последните няколко години изискват свалянето на стотици отделни файла.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Използваемост на потребителския интерфейс и функционалност на Портал за отворени данни

Търсене

Откриването на компонента за търсене в Портала за отворени данни, въпреки че е поставен на място, познато за потребителите, е затруднено от следните фактори:

- Нищо не обозначава бутона „вход“ като бутон и поради близостта му с полето за търсене, двата елемента изглеждат като един компонент, предназначен за влизане в системата.
- Слаб контраст на placeholder-а на полето за търсене. Използването на placeholder вместо етикет не е добра практика.
- Липсва бутон „Търсене“/икона „лупа“, с който експлицитно да се стартира търсенето.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

**Проект: „Отворените данни и гражданското участие: механизми за насърчаване на взаимодействието между администрацията, гражданите и бизнеса“
BG05SFOP001-2.009-0068
НПО Линкс**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Портал за отворени данни

вход

Търси...

EN

Достъп до публични данни в Република България в отворен и машинночетим формат

Начало Данни Организации Заявки за данни Новини и събития Документи COVID-19 Кът на изследвателя

1609

Регистрирани потребители

491

Организации

9929

Набори данни

142450

Обновления

Най-активна организация за
Август 2020

Министерство на
финансите

Теми

Селско стопанство, риболов и аквакултури, горско стопанство, храни

Образование, култура и спорт

Околна среда

Енергетика

Транспорт

Наука и технологии

Икономика и финанси

Население и социални условия

Правителство, публичен сектор

Здравеопазване

Региони, градове

Правосъдие, правна система, обществена безопасност

Международни въпроси

Некатегоризирани

Работата с компонента за търсене е затруднена поради следните фактори:

Търсенето е в някаква степен контекстно зависимо, без това да е обозначено. На показаните по-долу снимки на екрана е обозначена следната последователност от действия:

Проект: „Отворените данни и гражданското участие: механизми за насърчаване на взаимодействието между администрацията, гражданите и бизнеса“

BG05SFOP001-2.009-0068

НПО Линкс

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- От входната страница се извършва търсене за „агенция по вписванията“

open data BG
Портал за отворени данни
Достъп до публични данни в Република България в отворен и машинночетим формат

вход EN

Начало Данни Организации Заявки за данни Новини и събития Документи COVID-19 Кът на изследователя

1609
Регистрирани потребители

491
Организации

9929
Набори данни

142450
Обновления

Най-активна организация за Август 2020
Министерство на финансите

Теми

 Селско стопанство, риболов и аквакултури, горско стопанство, храни	 Образование, култура и спорт	 Околна среда	 Енергетика	 Транспорт	 Наука и технологии	 Икономика и финанси
 Население и социални условия	 Правителство, публичен сектор	 Здравеопазване	 Региони, градове	 Правосъдие, правна система, обществена безопасност	 Международни въпроси	 Некатегоризирани

- Агенция по вписванията не се появява в списъка с резултати, въпреки че е точно съвпадение на критерия за търсене. Не се появява и в менюто „организации“. На този екран, обаче се появяват две полета за търсене, едното от

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

които е празно. Единственото, което насочва, че търсенето е проведено само в частта „данни“ е маркирането на връзката „данни“ в хоризонталната навигация. Ако потребителят, обаче, е започнал търсенето от страница „данни“, въпросното маркиране не работи като указател.

Портал за отворени данни вход EN

Достъп до публични данни в Република България в отворен и машинночитим формат

Начало **Данни** Организации Заявки за данни Новини и събития Документи COVID-19 Кът на изследвателя ?

организации **данни** свързани данни сигнализиран данни

потребители

групи

теми

етикети

формат

лицензи

агенция по вписванията

Подреди по:

Уместност **Имена възходящ ред** Имена низходящ ред Дата на последна промяна

402 намерени резултати

« 1 2 3 4 5 6 7 8 ... 66 67 »

одобрен

Регистрирани ППС - месец август 2020

1. Информация за регистрираните ППС в страната в периода от 01.01.2020 до 31.08.2020:

- по марка и категория
- по категория и възраст
- по екологична категория
- нови ППС с прекратена регистрация
- ППС с прекратена регистрация по категория

2. Водените на отчет ППС към 01.09.2020 г. (всички регистрирани ППС в страната към дата 01.09.2020):

- по марка и вид
- по марка и възраст
- по вид и гориво

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

За да намери потребителят дадена организация, трябва да отиде в секцията „организации“ и там да направи търсене, като използва второто поле за търсене. Ако се използва полето за търсене, което се намира в заглавната част на сайта, независимо от коя страница, е невъзможно да се намери съответната организация.

В резултатите от търсене „подреди по уместност“ е доста неясно като критерии. В идеалния случай резултатите би трябвало да са подредени именно по уместност. Липсата на „посока“ в сортирането по дати, комбинирана с липсата на дати в резултатите прави използването на тази функция неудобно.

Страниците с резултати от търсене показват по 6 резултата на страница, което е доста неудобно, когато трябва ръчно да се прегледат много страници.

В резултатите от търсене на организации ограничаването на наименованието на организациите в списъка затруднява различаването им и увеличава когнитивното натоварване върху потребителите. На снимката по-долу (критерии за търсене „образование“) се вижда как различни организации изглеждат трудно различими за потребителите.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Регионално управление...

РУО – Хасково е териториална администрация към министъра на образованието и науката за управление и контрол на системата на народната просвета

[Виж още](#)

Национална агенция за...

Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) е държавен орган към Министерския съвет на Република България за координация на институциите по въпросите на професионалното образование и обучение ...

[Виж още](#)

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Регионално управление...

[Виж още](#)

Министерство на...

Министерството на образованието и науката осъществява държавната политика в образователната и в научноизследователската сфери на обществения живот. Администрацията, която подпомага министъра, работи за...

[Виж още](#)

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Регионално управление...

[Виж още](#)

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Регионално управление...

[Виж още](#)

Проект: „Отворените данни и гражданското участие: механизми за насърчаване на взаимодействието между администрацията, гражданите и бизнеса“

BG05SFOP001-2.009-0068

НПО Линкс

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Класификация на данните

Порталът за отворени данни използва следната система за класификация на публикуваните данни:

- Име на организация, публикувала данните;
- Име на потребител, публикувал данните;
- Групи от данни;
- Теми, съответстващи на DCAT;
- Етикети;
- Формат;
- Лицензи;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

^ организации

Министерство на образованието и науката (432)

Община Лозница (136)

Община Първомай (112)

Община Търговище (102)

^ потребители

^ групи

^ теми

Некатегоризирани (5638)

Региони, градове (905)

Икономика и финанси (670)

Образование, култура и спорт (607)

^ етикети

регистър (444)

община (187)

бюджет (169)

здравеопазване (158)

образование (105)

^ формат

^ лицензи

данни | свързани данни | сигнализирани данни

Търси...

Подреди по:

Уместност | Имена възходящ ред | Имена низходящ ред | Дата на последна промяна

9727 намерени резултати

« 1 2 3 4 5 6 7 8 ... 1621 1622 »

одобрен

Отчети за касово изпълнение на бюджета към 31.08.2020 Г.

Отчети за касово изпълнение на бюджета към 31.08.2020 г.

бюджет | ДЕС | дмп | ебк | европейски | изпълнение | касово | месечен | РА | сметки | съюз | КФС

Виж още

одобрен

Реализиран държавен прием в VIII клас за учебната 2020/2021 година в област Ямбол

Реализиран държавен прием в VIII клас за учебната 2020/2021 година в професионалните и профилирани гимназии, в средните и обединените училища от област Ямбол

образование | прием | Ямбол | VIII клас

Виж още

Менюто, което предоставя избор от системата за класификация е видимо и достъпно за използване само на страница „Данни“ и на страниците с резултати. По същество това меню реализира

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

„филтър“. При работа с него се забелязват следните проблеми по отношение на използваемостта:

- не дава никакви визуални знаци („signifiers“), че изпълнява такава функция;
- подредбата на отделните единици във всеки елемент на филтъра е според броя на наличните набори, което не е релевантно към търсенето на потребителя;
- не показва как може да бъде изключено действието му;
- не показва всички единици в дадения елемент, а при избор на „покажи всички“ затваря напълно елемента.

В резултатите от търсене част от наборите имат поставени етикети, чието визуално представяне е идентично с това на бутона „Виж още“, но за разлика от него при кликване върху тях нищо не се случва.

Сваляне на данни

Липсва възможност за автоматизиране на работата, при работа с големи обеми или при данни, състоящи се от множество ресурси. Например: данните на Търговски регистър към 2018-07-09 (<https://data.egov.bg/data/view/4cf1e59b-8bae-4ea2-9d02-d3de97a2d15a>) се състоят от 7 страници с ресурси или 62 отделни файла. Единственият начин да се свалят тези файлове е това да се направи ръчно един по един – в случая 68 кликания.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Използваемост на данните, публикувани на Портал за отворени данни

Данните предоставени на Портала за отворени данни са определящи за доброто потребителско изживяване, а оттам и за насърчаване на активното им използване.

При използване на Портала и предоставените там данни се забелязват следните пропуски:

- Липса на метаданни. В много случаи данните не се нуждаят от метаданни, защото файловете и форматите, в които са представени ги описват достатъчно точно. В други случаи, обаче липсата на метаданни е осезаема. Последното важи с особена сила в наборите от данни, в които се използват абривиатури и номенклатури.
- Липса на идентификатори. Идентификаторите са от определящо значение за надеждната обработка на данните и без тях е невъзможно свързването на данни от различни набори.
- Дати на валидност. Голяма част от публикуваните набори показват състояние на дадени данни към определен момент. При някои набори този момент е упоменат в името, а при други не е и тъй като липсва отделно поле, датата към която е актуален даденият набор е обект на догадки.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Изводи и препоръки

Порталът за отворени данни предоставя на широката аудитория почти 10 000 набора данни, публикувани от близо 500 организации и може да бъде определен като сериозен източник на информация.

При направеното проучване средната оценка на потребителите за дизайн, удобство на работа и полезност на публикуваните данни е 5.21 по десетобална скала.

Порталът за отворени данни предоставя, в общи линии, необходимата функционалност. За подобряване на потребителското изживяване следва да се вземат мерки, както по отношение на потребителския интерфейс, така и по отношение на качеството на данните.

Препоръки

Препоръки по отношение на потребителския интерфейс

„Потребителите прекарват повечето време в други уеб сайтове. Това означава, че потребителите предпочитат вашият сайт да работи по познат за тях начин, а именно подобно на другите сайтове“

Jacob Nielsen

<https://lawsofux.com/jakobs-law>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Търсенето и резултатите е препоръчително да се променят и да следват де факто стандартите за търсене и представяне на резултатите:

- едно поле за търсене;
- ясен етикет;
- наличие на бутон „Търсене“
- търсене не само в данните, а и в организациите или ясно определяне на обхвата на търсенето

Филтърът на търсенето трябва да дава визуални знаци, че е филтър, да подсказва как може да бъде изключен.

Етикетите трябва да са интерактивни.

Интерфейса за сортиране също може да бъде подобрен, за да стане по-лесен за употреба.

Препоръки по отношение на данните

Осигуряване на идентификатори за отделните обекти. Когато не могат да се използват познати идентификатори (ЕИК и др. подобни), може да се използват UUID.

Осигуряване на метаданни минимум за наборите, използващи абривиатури и номенклатури, както и връзки към други набори.

Осигуряване на отделно поле при описанието на наборите, което да съдържа датата към която е актуален съответният набор.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Препоръки по отношение на функционалност

Препоръчително е добавянето на API, което минимум да позволява заявки за проверка за обновявания на наборите от данни и автоматизиране на процеса на сваляне на ресурси.